

Alles wat u moet weten over morfine en andere morfineachtige pijnstillers

Morfine is een medicijn tegen pijn. Patiënten kunnen morfine krijgen als ze erge pijn hebben, pijn die lang duurt of als ze erg benauwd zijn. In deze folder leest u alles wat u moet weten over morfine of andere morfineachtige pijnstillers. Waar over morfine wordt gesproken, kan ook een ander morfineachtige pijnstiller worden bedoeld, bijvoorbeeld Fentanyl of Oxycodon.

Waarvoor is morfine?

Sommige mensen hebben veel en lang pijn. Die pijn kan verschillende oorzaken hebben, bijvoorbeeld kanker of reuma. Meestal krijgt u van uw dokter eerst paracetamol, of een ander medicijn. Als die medicijnen niet meer goed helpen, kunt u van uw dokter morfine krijgen. Morfine is een goed medicijn tegen erge pijn en tegen pijn die lang duurt. U krijgt dan vaak morfine die de hele dag werkt. Soms krijgen mensen plotseling extra veel pijn, ook al nemen ze morfine die lang werkt. Dokters noemen dit 'doorbraakpijn'. Dan kunt u extra morfine of een andere sterke pijnstiller krijgen. Dit zijn kortwerkende medicijnen, die enkele uren werken. Verder wordt morfine gebruikt bij benauwdheid.

Wat is het belangrijkste wat u moet weten over morfine?

Het belangrijkste wat u moet weten over morfine is, dat u uw dokter goed vertelt hoe het met u gaat.

1. Uw dokter moet bepalen hoeveel morfine u krijgt. Hij geeft u zo veel morfine, dat u zo weinig mogelijk pijn heeft. Vertel uw dokter daarom goed hoeveel pijn u heeft en hoe u zich voelt.
2. Neem nooit meer of minder morfine zonder daarover met uw dokter te overleggen. Vindt u dat er iets niet goed gaat? Of voelt u zich niet goed? Overleg dan met uw dokter.

Vragen over morfine

Misschien heeft u vragen over morfine. Hieronder vindt u de antwoorden op de meest gestelde vragen over morfine.

1. Kan ik verslaafd raken aan morfine?

Nee, morfine is niet verslavend. Wel kan uw lichaam wennen aan morfine. Maar dat is juist goed, want dan werkt het beter en hebt u minder pijn. Let op! Doordat uw lichaam went aan morfine, is het niet verstandig plotseling met morfine te stoppen. Doe dit alleen in overleg met de dokter. Want als u plotseling stopt of veel minder morfine neemt, kunt u zich daardoor juist slecht voelen. U kunt bijvoorbeeld misselijk worden, overgeven, diarree krijgen, zweten of hartkloppingen krijgen. De dokter voorkomt dit door u langzaam steeds iets minder morfine te laten nemen.

2. Overlijdt ik eerder door morfine te gebruiken?

Nee, van morfine overlijdt u niet eerder. Patiënten die ongeneeslijk ziek zijn en aan het eind van hun leven zijn, krijgen ook geen morfine om eerder te overlijden. Daarvoor gebruikt de dokter andere medicijnen. Morfine kunt u jarenlang gebruiken tegen de pijn. De meeste mensen die morfine krijgen, krijgen dit omdat ze erge pijn hebben.

3. Moet ik steeds meer morfine nemen om het goed te laten werken tegen de pijn?

Nee, dat is niet zo. Morfine werkt altijd even goed. Wel zijn er patiënten die steeds meer morfine gaan gebruiken. Dit komt omdat ze steeds meer pijn krijgen en daarom steeds meer nodig hebben. Sommige patiënten krijgen op een gegeven moment wel honderd keer meer morfine, dan ze aan het begin kregen.

4. Word ik van morfine suf?

De meeste patiënten worden van morfine niet suf. Sommige patiënten worden in het begin suf van morfine. Maar dat gaat meestal na een paar dagen over. Van morfine voelen veel mensen zich wel rustiger. Ook kunnen veel mensen beter slapen door de morfine. Dat komt doordat ze minder pijn hebben. Dat heeft niets met sufheid te maken.

5. Krijg ik last van benauwdheid van morfine?

Veel patiënten worden van morfine niet benauwd. Sterker, patiënten die erg benauwd zijn, krijgen daar vaak juist morfine voor.

6. Wat zijn de bijwerkingen van morfine?

Morfine heeft een paar bijwerkingen. De meeste gaan na een paar dagen over als u gewend bent aan het middel. Sufheid, duizeligheid, verwardheid en misselijkheid komen soms voor in het begin. Maar meestal is dat na een paar dagen over.

Een bijwerking die vaak lang duurt, is verstopping. Dat u niet kunt poepen of dat u te harde ontlasting (poep) heeft. Daar krijgt u vaak ook een medicijn voor, waardoor de ontlasting zachter wordt. Verder is het belangrijk dat u minstens 1,5 tot 2 liter per dag probeert te drinken. Neem ook eten met vezels, zoals bruin brood, zilvervliesrijst en groenten.

Als dit niet lukt, vertel dit dan aan uw arts of verpleegkundige.

Heeft u last van iets waarvan u denkt dat dat komt door de morfine? Praat daar dan over met de dokter of verpleegkundige. Dikwijls hebben zij daar wel een oplossing voor.

7. Hoe neem ik morfine?

Meestal krijgt u van de dokter pillen. Dit kunnen gewone tabletten zijn, zuigtabletten of capsules. Soms krijgt u een zetpil, die u in uw anus stopt. Maar u kunt morfine ook krijgen als drankje, als neusspray of in een pleister. Let op! Zorg ervoor dat u de morfine altijd op tijd neemt en op dezelfde tijden.

De dokter kan u ook een injectie geven. Of u kunt een infuuspomp krijgen. Dat is een pomp met een slangetje met een naald in uw arm of op een andere plaats. U kunt dan zelf op een knop drukken, om meer morfine te spuiten als u veel pijn heeft. U hoeft niet bang te zijn dat u zichzelf te veel geeft. De pomp is zo afgesteld dat dat niet kan.

8. Zijn er verschillende soorten morfine?

Ja, er zijn verschillende soorten morfine en andere sterke pijnstillers die op morfine lijken. Deze medicijnen werken allemaal ongeveer hetzelfde, maar kunnen wel verschillende namen hebben, zoals Fentanyl of Oxycodon. Vaak krijgt u een combinatie van een pijnstiller die lang werkt en een pijnstiller die kort werkt. De dokter kiest het medicijn uit dat het beste bij u en uw ziekte werkt.

9. Mag ik autorijden als ik morfine gebruik?

In de eerste twee weken dat u morfine gebruikt, mag u niet autorijden. Dat staat in de wet. Krijgt u van de dokter meer morfine? Dan mag u weer twee weken niet autorijden. Ook dat staat in de wet.

Na die twee weken mag u gewoon autorijden als u morfine gebruikt. Belangrijk is wel dat u zich niet suf voelt en uw armen en benen goed kunt gebruiken, zoals dat hoort in de auto. Overleg met uw arts als u wilt autorijden.

10. Mag ik alcohol drinken als ik morfine gebruik?

Ja, u mag gewoon alcohol drinken als u morfine gebruikt. U kunt wel sneller dronken worden. Drink daarom niet meer dan één of twee glazen. En ga niet autorijden als u alcohol heeft gedronken. Want als u morfine gebruikt, kan dat al na één glaasje gevaarlijk zijn.

Heeft u vragen?

Heeft u na het lezen van deze folder vragen? Bel dan met uw dokter of verpleegkundige.

Belangrijk!

Neem nooit zomaar meer of minder morfine dan u met de dokter heeft afgesproken. Voelt u zich niet goed? Of vindt u dat er iets niet goed gaat met de morfine? Bel dan met de dokter.

Colofon

Dit is een uitgave van Agora in samenwerking met het Forum Patiëntencommunicatie Palliatieve Zorg, april 2014. Kijk voor meer informatie op www.ongeneeslijk.nl.

© 2014, Deze folder is alleen digitaal beschikbaar. U bent van harte uitgenodigd om deze folder te vermenigvuldigen. Zowel verspreiding als overname van tekst moet gebeuren onder vermelding van de bron.